

ПЕРЕДМОВА

Шановні ніжинці!

Ніжин – місто з насиченою, славетною історією та сучасним, молодим сьогоденням, що націлене на європейські цінності та позитивні зміни.

Однією із рушійних сил позитивних перетворень громади є місцевий економічний розвиток. І лише постійна синергія дій бізнес-спільноти, влади та громадянського суспільства спроможна покращити якість життя та економічний потенціал громади.

Планування місцевого економічного розвитку на короткострокову перспективу, яке є результатом роботи різних суб'єктів громади: від виконкому до представників бізнесу, асоціацій підприємців, громадськості та науковців, має стати основою для міських програм розвитку. Таким планувальним документом міста Ніжина визначається «План місцевого економічного розвитку».

Мета Плану місцевого економічного розвитку полягає у вирішенні спільних проблем мешканців міста Ніжина та реалізації спільних завдань щодо економічного зростання, підвищення конкурентоспроможності, інвестиційної привабливості, якості життя у громаді через ефективне використання ресурсів та реалізацію спільних інтересів влади, громади та бізнесу.

Розробка Плану стала прикладом партнерства між широким колом підприємств, установ та організацій, громадським сектором. Сам документ є надбанням усіх зацікавлених сторін, аби згодом було забезпечено суспільну підтримку реалізації заходів та проектів з плану дій Плану місцевого економічного розвитку.

Дякую всім, хто брав участь у засіданнях робочої групи, надавав свої пропозиції та зауваження, знайшов час зробити свій внесок у бачення економічного розквіту нашого міста.

Ми відкриті для спілкування та нових креативних ідей!

**З повагою,
міський голова**

Анатолій Лінник

Щоб отримати копію цього Плану, зверніться до:

Ім'я: Віра Топіха

Посада: начальник сектору з питань інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності відділу інвестиційної діяльності та розвитку інфраструктури виконавчого комітету Ніжинської міської ради

Адреса: 16600, Україна, Чернігівська обл., м. Ніжин, пл. імені Івана Франка, 1

Телефон: (+3804631) 7-14-85

Електронна пошта: nemrada_post@cg.gov.ua

Веб-сайт: nizhynrada.gov.ua

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	2
1. РЕЗЮМЕ.....	4
2. ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ ТА СХЕМ.....	5
3. ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ.....	5
4. ВСТУП ДО ПЛАНУ.....	6
5. ПРОЦЕС РОЗРОБКИ ПЛАНУ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ.....	7
6. АНАЛІЗ МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ.....	7
6.1 Аналіз місцевої економічної структури.....	7
6.2 Міжсекторальне співробітництво і взаємодія на місцевому рівні.....	9
6.3 Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу.....	9
6.4 Доступ до фінансування.....	10
6.5 Земельні ресурси та інфраструктури.....	10
6.6 Правова та інституціональна база.....	11
6.7 Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність.....	11
6.8 Зовнішнє позиціонування та маркетинг.....	12
7. SWOT-АНАЛІЗ.....	14
8. БАЧЕННЯ ТА ЦІЛІ.....	15
9. ПЛАН ДІЙ.....	16
10. СХЕМА ФІНАНСУВАННЯ.....	18
11. ПОКАЗНИКИ І МЕХАНІЗМИ МОНІТОРИНГУ.....	20
12. ДОДАТКИ.....	22
Додаток 1: Про внесення змін у додаток 1 до розпорядження міського голови від 01 березня 2018 р. №45 «Про створення робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина».....	22
Додаток 2: Склад Робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина.....	23
Додаток 3: Таблиці.....	24

1. РЕЗЮМЕ

Ніжин – місто обласного значення, районний центр Чернігівської області. Розташоване у північній частині України. Територія міста - 43,5 км². Ніжин є одним із головних транспортних вузлів регіону. Стратегічно важливе значення має розташований у місті діючий аеродром, підпорядкований МНС України.

06 грудня 2017 року рішенням Ніжинської міської ради м. Ніжин долучилося до європейської ініціативи «Мери за економічне зростання», підписавши угоду про членство та взявши зобов'язання здійснити ряд заходів для забезпечення сталого економічного розвитку.

На початковому етапі розробки Плану проводилося ретельне дослідження стану розвитку усіх сфер міста, здійснювався аналіз отриманих даних, вивчалися особливості місцевої економіки.

Станом на 01.01.2018 р. в місті працює 19 середніх підприємств, 61 представник малого бізнесу та 3319 мікропідприємств. Основні галузі економіки міста: машинобудівельна, харчова, деревообробна, хімічна, промисловість будівельних матеріалів. Обсяг реалізованої промислової продукції складає 5,6 % від реалізованої по області.

Перспективними галузями для розвитку є сфера послуг, промисловість та туризм. Для налагодження ефективної взаємодії міської влади з громадськістю при виконавчому комітеті створена Рада підприємців.

Під час проведення SWOT-аналізу були визначені сильні та слабкі сторони міста, його можливості, а також загрози, що можуть виникнути при реалізації цих можливостей. Стосовно внутрішніх чинників, то одними з основних сильних сторін міста є: зручне географічне розташування міста та розвинене транспортне сполучення, наявність Генерального плану міста, прозорість міста, багатопрофільна економічна діяльність, багата культурно-архітектурна спадщина. Але в той же час слабкими сторонами міста є: нерозвинена туристична інфраструктура, відсутність системи маркетингу міста та промоції продукції місцевих виробників, дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці, невідповідність професійно-технічної освіти сучасним виробничим потребам. Щодо зовнішніх чинників, то високий рівень людського потенціалу та збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів є можливостями для економічного розвитку, але в той же час найбільшою загрозою є розташування Ніжина близько до країни-агресора, що є відштовхуючим фактором для заходу інвесторів у місто.

На основі отриманої інформації сформувалися бачення та цілі економічного розвитку міста у майбутньому. **Бачення: Ніжин - промисловий центр з розвинутою переробною промисловістю та зі сприятливим бізнес-середовищем у сфері торгівлі та послуг, з розвинутою туристичною інфраструктурою та збереженою історико-архітектурною спадщиною.**

Цілі:

- **Забезпечення умов розвитку переробної промисловості з логістичним центром в м. Ніжині;**
- **Створення бізнес-осередку для галузевої співпраці;**
- **Створення умов інформаційного середовища для розвитку туризму.**

І вже спираючись на визначені цілі був сформований план дій з конкретними заходами та проектами щодо економічного розвитку м. Ніжина. План дій включає в себе реалізацію 9 заходів протягом двох років: створення логістичного майданчика у промисловій зоні міста, вивчення можливостей створення технопарку та «сухого порту», затвердження проектної документації щодо зміни меж міста, створення бізнес-центру з підтримки МСП, розробка каталогу підприємств Ніжина, організація навчально-інформаційних днів для МСП, створення інформаційно-туристичного центру, розробка маркетингової стратегії, залучення представників бізнесу до туристичного розвитку міста шляхом проведення спільних заходів. Загальний бюджет проектів складає 27 535 тис. грн. (860 468 євро).

Джерелами фінансування заходів Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина є міський бюджет, державний фонд регіонального розвитку, кошти приватних інвесторів, міжнародні, державні та регіональні фонди, грантові та донорські організації.

2. ПЕРЕЛІК ТАБЛИЦЬ ТА СХЕМ

Таблиця 1: План дій

Таблиця 2: Схема фінансування

Таблиця 3: Показники моніторингу

Таблиця 4: Класифікація підприємств за розміром

Таблиця 5: Розподіл компаній приватного сектору за чисельністю та видами діяльності

Таблиця 6: Оцінка співпраці на місцевому рівні

Таблиця 7: Галузі з перспективою зростання та їхні проблеми

Таблиця 8: Доступ до фінансування

Таблиця 9: Потреби приватного сектору у земельних ресурсах та інфраструктурі

Таблиця 10: Правові та інституціональні умови

Таблиця 11: Ситуація з кваліфікованою робочою силою

Таблиця 12: Як місцевість сприймається її мешканцями

3. ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ

ОМС – органи місцевого самоврядування

ГО – громадська організація

МСП – мале та середнє підприємництво

ПКД – проектно-кошторисна документація

ПП – приватний підприємець

4. ВСТУП ДО ПЛАНУ

06 грудня 2017 року рішенням Ніжинської міської ради м. Ніжин долучилося до європейської ініціативи «Мери за економічне зростання», підписавши угоду про членство та взявши зобов'язання здійснити ряд заходів для забезпечення сталого економічного розвитку.

Ніжин розташований у північній частині України, за 83 кілометри від обласного центру м. Чернігова та за 150 км. від столиці України м. Києва. Загальна кількість населення (на 01.01.2018 р.) – 70046 чоловік, з них працездатного населення – 45216 чол. Середній вік населення – 41,7. Міграційні потоки (за 2017 рік): вибуло – 938 осіб, прибуло – 329 осіб. Наразі спостерігається від'їзд населення в пошуках роботи до великих міст – Київ, Харків, Дніпро, Одеса та за кордон.

Тож, на даний час місцевий економічний розвиток міста Ніжина є головним аспектом у зміцненні конкурентної позиції міста в області та активізації його економічного зростання, підвищення добробуту, створення робочих місць, залучення інвестицій та підвищення якості життя для всіх мешканців громади на основі стратегічного партнерства влади, бізнесу, громадського сектору та інших важливих складових частин громади.

Створення найбільш сприятливого середовища для бізнесу, що включає інфраструктуру та послуги якомога вищої якості за якомога нижчу вартість для підприємств, місто зможе забезпечити значний розвиток існуючого бізнесу, стимулювати створення нових підприємств і залучати інвестиції.

Але будь-який розвиток не можливий без чіткого бачення, а тим паче без планування. Європейська Ініціатива «Мери за економічне зростання» - це партнер, з яким місто Ніжин у співпраці зможе чітко, а головне дієво спланувати зростання, розвиток та підвищення економічного потенціалу міста Ніжина шляхом розробки Плану місцевого економічного розвитку.

При підготовці Плану місцевого економічного розвитку враховано положення з програмних документів міста Ніжина, а саме:

1. Стратегія розвитку малого та середнього підприємництва міста Ніжина
2. Генеральний план міста Ніжина
3. Щорічні програми економічного та соціального розвитку міста Ніжина

Основна увага цього Плану зорієнтована на розвиток приватного сектора з метою стимулювання зростання зайнятості та дієвої партнерської співпраці у розвитку м. Ніжина.

Гарним прикладом партнерства став процес розробки Плану місцевого економічного розвитку, адже до цього процесу були залучені представники як з приватного сектору, та і громадянського суспільства.

На реалізацію масштабних заходів із Плану дій передбачене фінансування муніципальним бюджетом у розмірі від 10%. Деякі заходи будуть фінансуватися повністю за рахунок міського бюджету.

5. ПРОЦЕС РОЗРОБКИ ПЛАНУ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Розпорядженням міського голови з метою розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина на 2019-2020 роки було затверджено склад Робочої групи з розробки Плану (далі Робоча група) із числа керівників міста, фахівців управлінь та відділів міськвиконкому, керівників підприємств та установ, підприємців, представників громадських асоціацій, науковців, освітян, незалежних експертів (див. Додаток 1, 2).

Підготовче засідання Робочої групи відбулося 07 червня 2018 року, на якому його члени ознайомилися з методологією процесу розробки Плану, обговорили та затвердили робочий план на весь період роботи, визначили обсяги необхідної інформації та її джерела для розробки Профілю громади, а також обговорили методологію проведення опитування керівників підприємств та підприємців міста, консультаційних послуг з питань, які належать до усіх аспектів планування. Загалом відбулося 5 засідань робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку. Засідання були досить жвавими та змістовними, враховувалася думка та критика кожного члена робочої групи, в результаті чого і знаходився консенсус щодо бачення економічного розвитку міста Ніжина.

Під час розробки Плану місцевого економічного розвитку м. Ніжина застосовано наступні принципи:

- глибокий і системний аналіз економічного та соціального розвитку міста та формування на його основі реалістичних прогнозів;
- експертний аналіз внутрішнього потенціалу та конкурентного зовнішнього середовища;
- формування реалістичного бачення майбутнього та постановки реальних і досяжних цілей, що ґрунтуються на соціально-економічному аналізі та експертному аналізі SWOT;
- формування плану дій з врахуванням наявних ресурсів, їх джерел, термінів реалізації завдань, критеріїв виконання та конкретних виконавців;
- розробка Плану з врахуванням існуючих планових документів міста, а також із стратегіями розвитку інших територіально-адміністративних одиниць, до яких входить громада;
- залучення до розробки документів місцевих експертів, приватного сектору та громадянського суспільства;
- опрацювання дієвої системи управління програмами розвитку, контролювання за його реалізацією, корегування та оновлення плану.

6. АНАЛІЗ МІСЦЕВОЇ ЕКОНОМІКИ

6.1 Аналіз місцевої економічної структури

Ніжин – місто обласного значення, районний центр Чернігівської області. Розташоване у північній частині України. Територія міста - 43,5 км².

Ніжин є одним із головних транспортних вузлів регіону. Ніжин знаходиться на перетині транспортних шляхів, які проходять з заходу на схід і з півночі на південь, близько 7 км від автошляху Е101. Важливим об'єктом транспортної інфраструктури Ніжина є Ніжинський залізничний вокзал. Стратегічно важливе значення має розташований у місті діючий аеродром, підпорядкований МНС України. Поєднання усіх видів транспортного зв'язку дає можливість розвитку логістичного центру в м. Ніжині.

Станом на 01.01.2018 р. в місті працює 19 середніх підприємств, 61 представник малого бізнесу та 3319 мікропідприємств (див. Таблицю 4, 5). Основні галузі економіки міста: машинобудівельна, харчова, деревообробна, хімічна, промисловість будівельних матеріалів. Основний промисловий комплекс міста представлений 13 підприємствами, які виготовляють широкий спектр промислової продукції. За 2017 рік виготовлено товарної продукції на загальну суму 831,0 млн. грн., що на 94,3 млн. грн. більше, ніж за минулий рік.

Обсяг реалізованої промислової продукції (товарів, послуг) за рік склав 1473,4 млн. грн., що складає 5,6 % від реалізованої по області.

Станом на 01.01.18 р. займаються виробничою діяльністю -178 СПД, торгівлю – 1685 СПД, послугами – 886 СПД. Найбільшу питому вагу у підприємницькій діяльності новостворених суб'єктів займають види діяльності: торгівля, посередницькі послуги. Поряд з торгівельною діяльністю спостерігається тенденція збільшення кількості підприємців, зайнятих у сфері громадського харчування, побутового обслуговування. Побутові послуги першої потреби: перукарські послуги, пошив одягу, ремонт: взуття, телерадіоапаратури, годинників, побутової техніки (див. Таблицю 5).

За 2017 р. збільшилася торговельна мережа на 4 од.: маркет – 1 од., аптека - 1 од., продовольчий магазин – 1 од., кав'ярня – 1 од. За рахунок розвитку і розширення торговельної мережі збільшуються надходження до місцевого бюджету.

Торговельна мережа міста станом на 01 січня 2018 року налічує 24 аптеки, 6 аптечних пунктів, 380 об'єктів торгівлі. У галузі ресторанного господарства працює 66 підприємств.

Підприємницький потенціал дав можливість створення нових додаткових робочих місць. Найбільша питома вага створення нових робочих місць у місті припадає на малий та середній бізнес. Так, протягом 2017 р. у місті створено 202 нових робочих місця. Із них, в сфері торгівлі створено 53 робочих місця, в сфері послуг - 60 од., на виробництві – 89 од.

Формування підприємницького клімату на території міста Ніжина здійснюється шляхом впровадження та реалізації Програми підтримки розвитку малого і середнього підприємництва на 2017-2020 роки.

За 2017 рік загальний обсяг надходжень до місцевого бюджету збільшився на 35,7 % (174 533,2 тис. грн.), у порівнянні з 2016 р. (489 346,4 тис. грн.). Питома вага бюджету розвитку становить 0,97 % проти 0,68 % у минулому році.

Обсяг капітальних інвестицій за 2017 рік склав 161,4 млн. грн., що становить 2,4% до загальнообласного показника. За рахунок вдалого географічного розташування та розвиненої логістики, все більше інвесторів будують сучасні високотехнологічні підприємства з аграрної переробної промисловості на території міста.

Підприємства міста здійснюють зовнішньоекономічну діяльність. За 2017 рік експорт товарів склав 20,7 млн. дол. США, імпорт – 52,6 тис. дол. США. Головні країни-торгівельні партнери міста: Республіка Білорусь, Республіка Казахстан, Республіка Киргистан, Великобританія, Литва, Малайзія, Швейцарія, Польща, Естонія, Канада, Китай, Російська Федерація, Ізраїль, Сербія, Румунія, Латвія, Італія, Фінляндія, Словенія, Німеччина, Нідерланди.

6.2 Міжсекторальне співробітництво і взаємодія на місцевому рівні

У місті Ніжині налагоджена достатньо дієва співпраця з громадським сектором, який представляє інтереси різних сфер міського життя, а саме: економічну, соціально-культурну, спортивну, туристичну, екологічну. У місті досить часто проводяться конференції та форуми, круглі столи, громадські слухання та соціологічні дослідження.

Для ефективної взаємодії міської влади з громадськістю у сфері розвитку підприємництва та реалізації регуляторної політики в умовах проведення економічних реформ при виконавчому комітеті створена Рада підприємців (14 членів). У 1993 році в Ніжині було створено комунальне підприємство «Фонд підтримки підприємництва», яке і по сьогодні надає консультаційну підтримку та ряд послуг у сфері підприємницької діяльності. Регулярно проводяться телефонні "гарячі лінії" для підприємців, що сприяє встановленню діалогу між міською владою та представниками бізнесу в процесі формування сприятливого нормативно-правового поля.

Співробітництво між підприємствами підтримується Чернігівською регіональною торгово-промисловою палатою, але на місцевому рівні розвиненість бізнес-середовища для галузевої співпраці досить низька через відсутність достатніх законодавчо-встановлених повноважень та місцевих фінансових ресурсів. Тож, розвиток бізнес-середовища є одним із завдань на наступні два роки.

Всього в місті зареєстровано 144 об'єднання громадян, але не всі вони є дієвими. Протягом 2017 року в партнерстві з громадськими організаціями місто впровадило 5 проектів, що фінансувалися європейськими партнерами. Також відбувається партнерство і через бюджет участі (див. Таблицю 6).

6.3 Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу

Ніжин - відкрите місто, що керується принципами прозорості та партнерства. За результатами дослідження Transparency International Ukraine, у 2018 року Ніжин посів 10 сходинку у Рейтингу прозорості 100 міст України.

У Ніжині працює Центр надання адміністративних послуг. Але через технічну неспроможність із 100 послуг надається лише більше 30. Різновидом ресурсної підтримки малого підприємництва є залучення його суб'єктів до участі у тендерних торгах за рахунок бюджетних коштів. В бюджетних установах міста діє 15 тендерних комітетів, якими у 2017 року проведено 101 процедуру закупівель. Інформація про відкриті закупівлі публікується на офіційному веб-

сайті міської ради, і зацікавлені сторони можуть в он-лайн режимі подати заявку на участь (див. Таблицю 7).

Сесії ради та засідання депутатських комісій відкриті для громадськості, також сесії транслюються он-лайн. Створений веб-портал «Відкритий бюджет», де в доступній формі подається інформація про бюджет міста.

У рамках проекту «Партисипативна демократія та обґрунтовані рішення на місцевому рівні в Україні» компанією «Оперативна соціологія» було проведено дослідження з вивчення думки підприємців міста з приводу оцінки внеску міста в залучення інвестицій. Об'єктом дослідження були обрані суб'єкти, що здійснюють інвестиційну діяльність у місті більше 1 року, та суб'єкти, що хочуть здійснювати інвестиційну діяльність. Використовувався метод фокус – груп. Учасники фокус – групи зазначили, що у підприємців не виникає проблем з отриманням жодної інформації від влади, завжди можна проконсультуватися з питань бізнесу.

Інформація про національні та донорські програми з підтримки підприємницької діяльності публікується на офіційному веб-сайті, у соціальній мережі Facebook та надсилається зацікавленим сторонам.

6.4 Доступ до фінансування

На території Ніжина кредитне фінансування підприємцям надають п'ять банків (див. Таблицю 8). Але, як і в інших містах України, в місті активність підприємців щодо залучення кредитних коштів на розвиток свого бізнесу не досить висока через значні відсоткові ставки та неспроможність погашення кредиту. У перспективах створення муніципальної програми по відшкодуванню відсотків по кредиту. Інформація про існуючі фінансові ресурси для розвитку підприємницької діяльності доступна в обмеженій кількості, хоча попит на консалтингові послуги з отримання фінансування як для діючих підприємств, так і для започаткування підприємницької діяльності досить високий. Створення установи з підтримки бізнесу сприятиме налагодженню співпраці, обізнаності зацікавлених сторін у фінансових можливостях та покращенню умов для економічного розвитку міста.

6.5 Земельні ресурси та інфраструктури

Наразі у оренді знаходиться 133 об'єкти нерухомого майна. Найбільшим попитом користуються приміщення під розміщення магазинів та офісів фізичних осіб-підприємців.

Місто не має великих земельних ділянок для створення індустріальних парків. Лише одна земельна ділянка площею близько 15 га з можливістю створення технопарку або «сухого порту». Але наразі проходить процес приєднання сусідніх сіл до міста з подальшим утворенням Ніжинської територіальної громади. Це дасть можливість збільшити земельні ресурси.

Для забезпечення прозорості передачі у оренду нерухомого майна міської комунальної власності у газеті міської ради «Вісті» та на сайті міської ради систематично оприлюднюються переліки вільних приміщень, які можуть бути передані в оренду (станом на 01.01.2018 р. - 2,3 тис. кв. м.), а також

оголошення про проведення конкурсів з визначення орендарів нерухомого майна, яке перебуває у міській комунальній власності.

Інформація про вільні земельні ділянки, вільні приміщення та незавершене будівництво знаходиться у відкритому доступі на офіційному веб-сайті міської ради.

Забезпечується ефективно та цільове використання землі територіальної громади міста. Процес продажу земельних ділянок та передача їх у оренду здійснюється у відповідності до норм чинного законодавства, а саме згідно з процедурою земельних торгів. На сайті міської ради розміщено перелік земельних ділянок.

6.6 Права та інституціональна база

Запровадження засад державної регуляторної політики є одним із пріоритетних напрямків роботи виконавчого комітету Ніжинської міської ради. Станом на 01.01.18р. в місті Ніжині діє 16 діючих регуляторних актів міської ради та виконавчого комітету. Переважна більшість регуляторних актів спрямована на впорядкування земельних та орендних відносин, встановлення тарифів, місцевих податків та зборів. Зокрема рішеннями міської ради затверджено Порядок розміщення на території міста пересувних тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, порядок розміщення зовнішньої реклами, порядок організації та проведення недержавних масових та виставково-ярмаркових заходів у місті. Прийнято Програму сприяння та розвитку підприємництва до 2020 року (далі – Програма), у якій передбачено реалізація заходів, що сприятимуть динамічному розвитку підприємництва як важливого чинника сталого економічного та соціального зростання на місцевому рівні. Усі нормативні документи розроблені за участю широкого кола громадськості та представників бізнес спільноти. Згідно плану – графіку проводяться заходи з відстеження результативності прийнятих регуляторних актів по м. Ніжину. Однак існуючі проблеми в сфері регулювання на державному рівні мають досить негативний вплив на розвиток міста в цілому (див. Таблицю 10).

Досі документообіг між відділами муніципалітету відбувається в паперовій, а не в електронній формі, що є бар'єром у покращенні сервісу надання послуг.

Для розвитку та підтримки бізнесу, муніципалітет надав пільг з орендної плати 31 суб'єкту господарювання на нежитлові приміщення загальною площею 7238,31 кв. м.

6.7 Кваліфіковані трудові ресурси, інклюзивність

У Ніжині, як і в багатьох містах України, спостерігається дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці (див. Таблицю 11). У місті великий попит на трудові ресурси в секторі переробної промисловості, оптової та роздрібно торгівлі, сільського та лісового господарства, охорони здоров'я та надання соціальної допомоги. У зв'язку з відтоком робочої сили до Києва та небажанням молоді здобувати робочі професії, у Ніжині великий дефіцит продавців, слюсарів-ремонтників, електриків, водіїв, трактористів та верстатників.

Кількість зайнятих працівників на малих і середніх підприємствах станом на 01.01.18 року у місті та районі становить 6225 осіб. Найвищий рівень безробіття серед працівників оптової та роздрібної торгівлі, державного управління й оборони, обов'язкового державного страхування, переробної промисловості. Загальний рівень безробіття близько 10%.

На даний час система освіти не зовсім відповідає реальним потребам підприємницького сектору. Підготовка кваліфікованих кадрів проводиться під конкретне замовлення роботодавців. Найчастіше замовником є приватний сектор. Найбільше безробітних навчалися на замовлення ПрАТ «Цегельний завод». Підвищили свою кваліфікацію перед початком опалювального сезону майже 50 опалювачів. Протягом 2017 року 7 безробітних (5 учасників АТО) пройшли професійну підготовку та відкрили власну справу, отримавши на реалізацію бізнес-планів одноразову виплату допомоги по безробіттю.

Тісна співпраця роботодавців, освітніх закладів та центру зайнятості щодо інформаційного забезпечення про потреби і можливості навчання, перекваліфікації та працевлаштування сприятиме покращенню ситуації з трудовими ресурсами. Також для мотивації роботодавців на впровадження програм стажування, у вересні 2018 року Ніжинська міська рада розпочала впровадження програми стажування у своїх підрозділах студентів Ніжинського державного університету ім. М. Гоголя.

6.8 Зовнішнє позиціонування та маркетинг

Вдале розташування Ніжина має важливе значення для зростання існуючих і створення нових підприємств та компаній. За останні роки інвестовано значні кошти в поліпшення оточуючого середовища, екології та якості життя громади. У місті розроблена та активно впроваджується Програма розвитку інвестиційної діяльності в м. Ніжині на 2017-2019 роки. Метою програми є створення системи заходів, виконання яких повинно створити сприятливі конкурентоспроможні умови для залучення інвестицій в економіку м. Ніжина, налагодження міжнародної співпраці, реалізації євроінтеграційної політики на рівні міста, залучення міжнародної технічної допомоги.

Ніжин є активним членом Асоціації міст України, тісно співпрацює з Асоціацією «Енергоефективні міста України» та іншими українськими та міжнародними організаціями. Ніжин є підписантом Ініціативи ЄС «Угода мерів» та «Мери за економічне зростання». У співпраці з ПРООН, НЕФКО, РЕЦ у Ніжині реалізовано ряд проектів з енергозбереження.

Багата культурно-архітектурна спадщина, вікова історія та отримання статусу «7 чудес України: історичні міста та містечка» приваблює туристів, але відсутність якісної туристичної інфраструктури є відштовхуючим фактором для їх великого напливу. Створення інформаційно-туристичного центру сприяло б наданню якісних послуг та розвитку Ніжину, як туристичного центру.

Промоція Ніжина здійснюється шляхом представлення стенду про місто на Міжнародній туристичній виставці UITT. Щорічно в місті проводиться Покровський ярмарок, де просуваються місцеві виробники. Розроблений двомовний веб-портал «Ніжин-туристичний». На сайті Ніжинської міської ради розміщено рубрику «Здобутки підприємництва». В цій рубриці розміщуються

інтерв'ю приватних підприємців та статті про їх здобутки, що в свою чергу просуває місцевих виробників. На офіційному веб-сайті міста розміщений розділ з інформацією для інвесторів.

На жаль, у місті відсутня маркетингова стратегія, яка б забезпечила спільне бачення щодо зовнішнього позиціонування та маркетингу. Майже не розробляються інформаційні та електронні матеріали про місто та місцевих виробників.

Сфера охорони здоров'я поступово покращується – відновлюються лікарні та відкриваються заклади первинної медичної допомоги.

Місто Ніжин активно підтримує та розвиває міжнародні зв'язки та має міста-побратими: Свідниця (Республіка Польща, 1992 р.), Яніна (Греція, 2004 р.), Прейлі (Латвія, 2016 р.).

Тож, місто вже має значні досягнення у просуванні міста, але ця робота вимагає систематичності, спільних дій всіх зацікавлених сторін. (Більш детально як місцевість сприймається мешканцями у таблиці 12).

7. SWOT-АНАЛІЗ

Проаналізувавши статистичну інформацію, були визначені основні сильні та слабкі сторони, можливості та загрози для міста. SWOT-аналіз став підставою для підготовки реалістичного плану дій, який повинен допомогти громаді міста максимально скористатися існуючими порівняльними перевагами та мінімізувати ризики.

Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Зручне географічне розташування міста та розвинене транспортне сполучення 2. Місто входить у 10-ку в рейтингу 100 прозорих міст України 3. Наявність Генерального плану міста (затверджений у 2017 р.) 4. Багата культурно-архітектурна спадщина 5. Ніжин має статус «7 чудес України: історичні міста та містечка» 6. Розвинена освітня інфраструктура для підготовки та перепідготовки кадрів 7. Наявність у місті вищого навчального закладу – Ніжинський державний університет ім. М. Гоголя 8. Наявність у місті широкого спектру економічної діяльності 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нерозвинена туристична інфраструктура 2. Відсутність системи маркетингу міста та промоції продукції місцевих виробників 3. Дисбаланс між попитом та пропозицією на ринку праці. 4. Невідповідність професійно-технічної освіти сучасним виробничим потребам 5. Недостатня спроможність міського бюджету для участі в економічному та соціальному розвитку міста
Можливості (O)	Загрози (T)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Розширення повноважень ОМС в результаті реформи місцевого самоврядування та в результаті адміністративно-територіальної реформи 5. Високий рівень людського потенціалу 2. Збільшення рівня доступності до міжнародних фінансових ресурсів 3. Запровадження використання альтернативних джерел енергії 4. Розвиток переробної промисловості 5. Наявність потенціалу для розвитку «срібної економіки» 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Розташування території близько до країни-агресора (Росії), продовження геополітичної нестабільності на сході України 2. Старіння населення 3. Зростання вартості енергоресурсів

Результати аналітично-описової частини та SWOT-аналізу дозволяють простежити співвідношення чинників зовнішнього та внутрішнього середовища та розробити комплекс заходів для вирішення проблемних питань розвитку бізнесу, подальшого забезпечення сприятливих умов та активізації підприємницької діяльності, поліпшення інвестиційного клімату, забезпечення конкурентоспроможності підприємництва, забезпечення зайнятості населення.

8. БАЧЕННЯ ТА ЦІЛІ

Бачення формувалося на спільному, погодженому на основі консенсусу уявленні про те, яким місто має виглядати в майбутньому.

Бачення відображає результат, якого громада прагне досягти в результаті реалізації Плану місцевого економічного розвитку. Воно спирається на основні характеристики міста та стратегічні напрямки і стає головною ідеєю всього процесу планування.

Ніжин – промисловий центр з розвинутою переробною промисловістю та зі сприятливим бізнес-середовищем у сфері торгівлі та послуг, з розвинутою туристичною інфраструктурою та збереженою історико-архітектурною спадщиною.

Ціль 1

- Забезпечення умов розвитку переробної промисловості з логістичним центром в м. Ніжині

Ціль 2

- Створення бізнес-осередку для галузевої співпраці

Ціль 3

- Створення умов інформаційного середовища для розвитку туризму

9. ПЛАН ДІЙ

Відповідно до плану дій протягом двох років планується впровадження 9 м'яких та твердих проектів, що відповідають основним цілям економічного розвитку м. Ніжина.

У результаті реалізації проектів Плану передбачається отримання наступних соціально-економічних вигод:

- активізація підприємницької ініціативи, залучення молодих людей до започаткування власної справи, сприяння професійному росту кадрів у сфері підприємництва;
- покращення іміджу міста, підвищення його туристичної та соціально-економічної конкурентноспроможності.
- поглиблення конструктивного діалогу з бізнесом;
- формування інфраструктури підтримки підприємництва, інформаційне та ресурсне забезпечення;
- збільшення залучених інвестицій в економіку міста, зростання конкурентноспроможності продукції та нарощення експортних можливостей підприємств;
- зростання рівня зайнятості населення міста та заробітної плати, популяризація роботодавців міста, налагодження взаємозв'язку між роботодавцями, освітніми закладами та потенційними кадрами. Реалізація проектів Плану здійснюватиметься на основі трьохстороннього партнерства «влада-бізнес-громада».

Таблиця 1. План дій

Тематичний блок	Основні цілі	Дії за проектом (-ми)	Тривалість (початок - завершення)	Залучені партнери	Заплановані витрати, тис. грн. (тис. євро) ¹	Результати	Показники (індикатори) для моніторинг
1. Міжсекторальна співпраця та взаємодія на місцевому рівні 2. Земельні ресурси та інфраструктура	1. Забезпечення умов розвитку переробної промисловості з логістичним центром в	1.1. Створення логістичного майданчика у промисловій зоні міста Ніжина	01.06.2019-01.11.2020	ОМС, бізнес, рада підприємців, ЗМІ	10 000 (312,5)	Діючий логістичний майданчик	Кількість користувачів – від 1000 на місяць
		1.2. Вивчення можливостей створення технопарку та «сухого порту»	01.01.2019-31.11.2019	ОМС, бізнес, ГО, залучені експерти	50 (1,563)	Вивчено можливості створення технопарку та «сухого порту»	Кількість вивчених земельних ділянок – мінімум 3

ра	м. Ніжині	1.3. Збільшення земельних ресурсів шляхом затвердження меж міста	01.01.2019-31.12.2019	ОМС, бізнес, рада підприємців, ЗМІ	150 (4,687)	Затверджені зміни меж міста	Затверджена документація - 1
1. Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу 2. Міжсекторальна співпраця та взаємодія на місцевому рівні 3. Зовнішнє позиціонування та маркетинг	2. Створення бізнес-осередку для галузевої співпраці	2.1. Створення бізнес-центру з підтримки МСП	01.03.2019-01.05.2020	ОМС, бізнес, рада підприємців, ЗМІ	5 000 (156,25)	Діючий бізнес-центр	Кількість наданих послуг - мінімум 500 на місяць, кількість підприємців, що скористалися послугами центру - мінімум 100 на місяць
		2.2. Розробка каталогу підприємств міста Ніжина	01.02.2019-31.12.2019	ОМС, бізнес, рада підприємців, ГО, ЗМІ	100 (3,125)	Розроблений каталог підприємств міста Ніжина	Кількість надрукованих екземплярів - мінімум 50
		2.3. Організація навчально-інформаційних днів для МСП	Постійно, з періодичністю 1 раз на місяць	ОМС, бізнес, рада підприємців, ГО, ЗМІ	50 (1,563)	Проведені навчально-інформаційні дні	Кількість проведених днів - мінімум 10 на квартал, кількість учасників - мінімум 100 на квартал
1. Зовнішнє позиціонування та маркетинг 2. Правова та	3. Створення умов інформаційного середовища	3.1. Розробка маркетингової стратегії	01.01.2020-01.08.2020	ОМС, бізнес, ГО, громада міста, ЗМІ	150 (4,687)	Розроблена маркетингова стратегія	Кількість учасників робочої групи - мінімум 30, кількість засідань - 10

інституціональна база 3.Прозора, вільна від корупції адміністрація, що сприяє розвитку бізнесу	ща для розвитку туризму	3.2.Створення інформаційно-туристичного центру	01.06.2019-01.12.2020	ОМС, бізнес, рада підприємців, ГО, краєзнавчий музей, ЗМІ	12 000 (375)	Діючий інформаційно-туристичний центр	Кількість туристів, що скористалися послугами центру – мінімум 1000 на місяць
		3.3.Залучення представників бізнесу до туристичного розвитку міста шляхом проведення спільних заходів	Постійно	ОМС, бізнес, рада підприємців, ГО, краєзнавчий музей, ЗМІ	35 (1,094)	Активна співпраця	Кількість проведених спільних заходів – мінімум 10 на місяць

1. Відповідно до офіційного курсу гривні до євро НБУ станом на 01.01.2019 р.

10. СХЕМА ФІНАНСУВАННЯ

Загальний бюджет проектів 27 535 тис. грн. (860 468 євро). Джерелами фінансування заходів Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина є:

- Міський бюджет;
- Державний фонд регіонального розвитку;
- Кошти приватних інвесторів;
- Грантові та донорські організації;
- Залучення коштів на умовах державно-приватного партнерства.

Таблиця 2. Схеми фінансування

Дії за проектом (-ми)	Заплановані витрати тис. грн. (тис. євро)	Джерела фінансування				Нестача фінансування	Примітки
		Місцевий бюджет тис. грн. (тис. євро)	Бюджети вищого рівня тис. грн. (тис. євро)	Приватний сектор тис. грн. (тис. євро)	Донори тис. грн. (тис. євро)		
1.1.Створення логістичного майданчика у промисловій зоні міста Ніжина	10 000 (312,5)	1 000 (31,25)	3 000 (93,75)		6 000 (187,5)		

1.2. Вивчення можливостей створення технопарку та «сухого порту»	50 (1,563)	50 (1,563)					
1.3. Збільшення земельних ресурсів шляхом затвердження меж міста	150 (4,687)	150 (4,687)					
2.1. Створення бізнес-центру з підтримки МСП	5 000 (156,25)	500 (15,625)	2 000 (62,5)		2 500 (78,125)		
2.2. Розробка каталогу підприємств міста Ніжина	100 (3,125)	50 (1,563)		20 (625)	30 (937)		
2.3. Організація навчально-інформаційних днів для МСП	50 (1,563)	25 (782)		5 (156)	20 (625)		
3.1. Розробка маркетингової стратегії	150 (4,686)	75 (2,343)			75 (2,343)		
3.2. Створення інформаційно-туристичного центру	12 000 (375)	1 200 (37,5)	2 400 (75)		8 400 (262,5)		
3.3. Залучення представників бізнесу до туристичного розвитку міста шляхом проведення спільних заходів	35 (1,094)	35 (1,094)					
Загалом	27 535 (860,468)	3 085 (96,407)	7 400 (231,250)	25 (781)	17 025 (532,03)		

11. ПОКАЗНИКИ І МЕХАНІЗМИ МОНІТОРИНГУ

Моніторинг виконання заходів буде здійснюватися раз в квартал, а загальний підсумковий раз в півріччя. Рівень досягнення основних цілей Плану місцевого економічного розвитку визначатиметься за допомогою моніторингу індикаторів результативності виконання запланованих заходів та показників, наведених у Таблиці 1.

Також моніторинг стану реалізації Плану буде здійснюватись за наступними критеріями:

- загальний статус реалізації (з випередженням графіка, згідно з графіком, з невеликим відставанням від графіка);
- відсоток фактично здійснених дій, або здійснення яких почалося;
- відсоток коштів, фактично виділених на реалізацію передбачених заходів;

Відповідальним за формування підсумкових звітів є відділ інвестиційної діяльності та розвитку інфраструктури виконавчого комітету Ніжинської міської ради.

Таблиця 3. Показники моніторингу

Дії / Ідеї проекту (-ів)	Тривалість	Очікувані результати			
		з 1го по 6й місяць	з 7го по 12й місяць	з 13го по 18й місяць	з 19го по 24й місяць
1.1. Створення логістичного майданчика у промисловій зоні міста Ніжина	01.06.2019-01.11.2020		Створено базу даних майданчиків, придатних для організації логістичних зон, виділено земельну ділянку, розроблено ПКД	Виконано роботи щодо дорожнього покриття та підведення інженерних мереж до майданчику	Виконано роботи щодо благоустрою
1.2. Вивчення можливостей створення технопарку та «сухого порту»	01.01.2019-31.11.2019	Вивчено досвід інших міст України та Європи щодо створення та функціонування технопарків та «сухих портів»	Опрацьовані матеріали Генерального плану міста, проведено інвентаризацію та створено базу земельних ділянок, придатних для організації технопарку чи «сухого порту»		
1.3. Збільшення земельних ресурсів шляхом затвердження меж міста	01.01.2019-31.12.2019	Подано на експертизу	Затверджено зміни меж міста		
2.1. Створення бізнес-центру з підтримки МСП	01.03.2019-01.05.2020	Виділене приміщення, розроблено ПКД,	Відремонтоване приміщення, здійснений благоустрій території	Центру забезпечений кваліфікованими кадрами та	

				обладнанням, оргтехнікою та інформаційними матеріалами	
2.2. Розробка каталогу підприємств міста Ніжина	01.02.2019-31.12.2019	Зібрана інформація про підприємства Ніжина	Розроблений та надрукований каталог як мінімум у 50 екземплярах		
2.3. Організація навчально-інформаційних днів для МСП	Постійно, з періодичністю 1 раз на місяць	Проведені навчально-інформаційні дні	Проведені навчально-інформаційні дні	Проведені навчально-інформаційні дні	Проведені навчально-інформаційні дні
3.1. Розробка маркетингової стратегії	01.01.2020-01.08.2020			Створено робочу групу, проведене дослідження	Розроблена та затверджена маркетингова стратегія
3.2. Створення інформаційно-туристичного центру	01.06.2019-01.11.2020		Розроблено ПКД	Реконструйоване приміщення під інформаційно-туристичний центр	Центру забезпечений кваліфікованими кадрами та обладнанням, оргтехнікою, інформаційним та рекламним продуктом
3.3. Залучення представників бізнесу до туристичного розвитку міста шляхом проведення спільних заходів	Постійно	Проведені спільні заходи	Проведені спільні заходи	Проведені спільні заходи	Проведені спільні заходи

13. ДОДАТКИ

Додаток 1: Про внесення змін у додаток 1 до розпорядження міського голови від 01 березня 2018 р. №45 «Про створення робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина»

**УКРАЇНА
ЧЕРНІГІВСЬКА ОБЛАСТЬ
МІСТО НІЖИН
МІСЬКИЙ ГОЛОВА
РОЗПОРЯДЖЕННЯ**

від 06 червня 2018 р.

м. Ніжин

№ 149

Про внесення змін у додаток 1 до розпорядження міського голови від 01 березня 2018 р. №45 «Про створення робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина»

Відповідно до статей 42, 59, 73 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», Регламенту виконавчого комітету Ніжинської міської ради Чернігівської області VII скликання, затвердженого рішенням виконавчого комітету міської ради від 11 серпня 2016 року №220, відповідно до Угоди в рамках Ініціативи «Мери за економічне зростання», підписантом якої є місто Ніжин від 06 грудня 2017 року та з метою розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина:

1. Внести зміни до складу робочої групи та затвердити її у новому складі відповідно додатку 1.

2. Доповнити розпорядження міського голови від 01 березня 2018 р. №45 «Про створення робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина» підпунктами 2.1, 2.2, 2.3 у наступній редакції:

2.1 Засідання робочої групи вважається правомочним за присутності не менше як 50 % від її складу.

2.2 Рішення робочої групи вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало не менше половини членів присутніх на засіданні.

2.3 У разі відсутності члена робочої групи участь у роботі робочої групи приймає уповноважена особа за дорученням керівника установи, відділу.

3. Відділу з питань діловодства та роботи зі зверненнями громадян (Остапенко С.В.) забезпечити ознайомлення з даним розпорядженням членів робочої групи.

4. Відділу інвестиційної діяльності та розвитку інфраструктури (Ворона Д.П.) забезпечити оприлюднення даного розпорядження на сайті Ніжинської міської ради протягом 5 робочих днів з дня його прийняття.

5. Контроль за виконанням даного розпорядження покласти на першого заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Олійника Г.М.

Міський голова

А.В. Лінник

Додаток 2: Склад Робочої групи з розробки Плану місцевого економічного розвитку міста Ніжина

№ п/п	П.І.П.	Посада
1	Лінник Валерійович Анатолій	міський голова, голова робочої групи
2	Олійник Миколайович Григорій	Перший заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради, заступник голови робочої групи
3	Осадчий Олександрович Сергій	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради
4	Дзюба Сергій Петрович	заступник міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради
5	Гавриш Тетяна Миколаївна	начальник відділу економіки виконавчого комітету Ніжинської міської ради
6	Ворона Денис Павлович	начальник відділу інвестиційної діяльності та розвитку інфраструктури виконавчого комітету Ніжинської міської ради
7	Топіха Віра Василівна	начальник сектору з питань інвестиційної та зовнішньоекономічної діяльності відділу інвестиційної діяльності та розвитку інфраструктури виконавчого комітету Ніжинської міської ради
8	Стусь Лариса Миколаївна	начальник сектору економічного аналізу відділу економіки виконавчого комітету Ніжинської міської ради
9	Самойленко Григорович Олександр	ректор Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя, за згодою
10	Власенко Васильович Володимир	директор Ніжинського міськрайонного центру зайнятості, за згодою
11	Лукач Василь Степанович	директор Ніжинського агротехнічного інституту, за згодою
12	Лосина Микола Петрович	директор Ніжинського професійного аграрного ліцею, за згодою
13	Прокопенко Олександрович Віталій	фізична особа - підприємець, фірма «Вікнарофф», член виконкому, за згодою
14	Стратілат Михайлівна Тамара	голова Ніжинської міської організації Спільноти жінок України Ліга- клуб «Ділова жінка», член Ради підприємців, за згодою
15	Охонько Олена Борисівна	голова громадської організації «Об'єднана незалежна неприбуткова спілка підприємців «Ніжинський оберіг», голова Ради підприємців, фізична особа - підприємець, за згодою
16	Артеменко Миколаївна Лариса	голова громадської організації «Спільноти підприємців Ніжина НКР», член Ради підприємців, фізична особа - підприємець, за згодою

17	Курочкіна Світлана Павлівна	фізична особа - підприємець, член Ради підприємців, за згодою
18	Топальський Сергій Васильович	фізична особа - підприємець, член Ради підприємців, за згодою
19	Кот Сергій Васильович	Директор ТОВ «Ніжинський хлібо -булочний комбінат», член Асоціації «Об'єднання підприємств Ніжинщини», за згодою
20	Литвин Анатолій Миколайович	Директор ТОВ фірма «ЛАКС», представник Ніжинської міської громадської організації «Спілка захисту підприємництва у місті Ніжині», за згодою
21	Пасулька Сергій Михайлович	директор ПрАТ «Ніжинський жиркомбінат», за згодою
22	Власенко Олег Дмитрович	заступник генерального директора ТОВ «Дружба Нова», за згодою
23	Зайко Лариса Олександрівна	Приватний підприємець, за згодою
24	Шкурко Микола Пантелійович	голова Ніжинської міської ГО «Ніжинський осередок всеукраїнської ГО «Асоціація платників податків України», за згодою

Додаток 3: Таблиці

Таблиця 4: Класифікація підприємств за розміром (згідно Господарського Кодексу України)

Тип	Кількість	Річний оборот, євро
Мікро-бізнес (Приватний підприємець)	3319	Менш ніж 2 мільйони
Малий бізнес	61	Менш ніж 10 мільйонів
Середній бізнес	19	Від 10 до 50 мільйонів
Великий бізнес	-	Понад 50 мільйонів

Таблиця 5: Розподіл компаній приватного сектору за чисельністю та видами діяльності

Види економічної діяльності	Кількість та % компаній						
	Усього	Мікро		Малі		Середні	
		одиниць	%	одиниць	%	одиниць	%
сільське, лісове та рибне господарство		7		1			
промисловість		94				12	
будівництво		37				1	
оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів		417		7			
транспорт, складське господарство, поштова та		41		2			

кур'єрська діяльність							
тимчасове розміщення й організація харчування		59		13			
інформація та телекомунікації		12					
фінансова та страхова діяльність		7					
операції з нерухомим майном		3					
професійна, наукова та технічна діяльність		96					
діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування		52					
освіта		22		1			
охорона здоров'я та надання соціальної допомоги		54		20			
мистецтво, спорт, розваги та відпочинок		149		17			
надання інших видів послуг		2284					
Разом:	3399	3319		61		13	

Таблиця 6: Оцінка співпраці на місцевому рівні

Назва та/або функція (сфера/тема якої вона стосується)	Залучені інституції/ особи	Досягнення	Оцінка: корисно / не корисно
Рада підприємців Забезпечення участі громадян у громадсько-політичному, соціально-економічному житті міста, налагодження ефективної взаємодії міської влади з громадськістю, здійснення громадського контролю за діяльністю міської влади	Ніжинська міська рада, підприємці, громадські організації		На постійній основі
Бюджет участі Можливість брати участь в розподілі коштів місцевого бюджету через створення проектів для покращення міста або голосування за них.	Ніжинська міська рада, підприємці, громадські організації, мешканці міста	Профінансовано	
Комунальне підприємство «Фонд»	Ніжинська	Надається	На

підтримки підприємництва»	міська рада, підприємці, громадські організації, мешканці міста	я допомог а підприємцям-початківцям	постійній основі
Надання допомоги юридичним та фізичним особам по реєстрації та здійсненню підприємницької діяльності			

Таблиця 7: Галузі з перспективою зростання та їхні проблеми

Галузь зростання (підгалузь)	Основні проблеми, вирішити які можна за допомогою послуг з підтримки бізнесу
Відкриті закупівлі	Ресурсна підтримка малого підприємництва шляхом залучення його суб'єктів до участі у тендерних торгах за рахунок бюджетних коштів.
Відкрите врядування	Всі проекти документів виносяться на обговорення громадськості міста. На сайті міста розміщені регуляторні акти, а також рішення міської ради та її виконавчого комітету.
Надання бізнес-послуг в активному режимі	Налагоджена робота Центру надання адміністративних послуг. Спеціалістами центру надається більше 100 видів різних послуг.
Громадські обговорення	Отримання зворотного зв'язку від громади, спрямування їх творчої ініціативи, залучення громадян до реалізації рішень.
Єдина система місцевих петицій	Звернення громадян щодо вирішення питань життєдіяльності міста

Таблиця 8: Доступ до фінансування

Фінансова установа/донор	Категорії отримувачів кредиту/гранту	Галузь/діяльність, якій надається пріоритет при фінансуванні	Мінімальний та максимальний розмір кредиту	Вимоги (річний відсоток, застава, тощо)
Ніжинське відділення РУ ПАТ КБ «Приватбанк»	Функціонування не менше 6-12 місяців	Без обмежень	Від 500 000 грн. до 10 000 000 грн.	Тверда застава, порука Відсоткова ставка 19-20 %
Ніжинська філія ПАТ «Державний ощадний банк України»	Без обмежень	Придбання транспортних засобів, с\г техніки та обладнання	Від 1 000 грн. до 20 000 000 грн.	Застава, порука Відсоткова ставка 0,1-12 %
Ніжинське відділення АТ «Райффайзен Банк Аваль»	Без обмежень	Без обмежень	Інвестиційний до 3 000 грн.	Застава відсутня Відсоткова ставка 21,5 %

Ніжинське відділення ПАТ «Урксоцбанк»	Без обмежень	Без обмежень	до 98% від суми депозита	Застава майнових прав на вклад, розміщений в банку
Ніжинське відділення АТ «Полікомбанк»	Функціонування не менше 6-24 місяців	Без обмежень	Від 50 000 грн. Максимальний залежно від оборотів підприємства	Застава, порука, відсоткова ставка від 20%

Таблиця 9: Потреби приватного сектору у земельних ресурсах та інфраструктурі

Виражені потреби приватного сектору за типом інфраструктури	Існуючі умови задоволення потреб в цьому сегменті	Можливі потреби в майбутньому (протягом 6 років)
Мікрокомпанія або індивідуальний підприємець	15 об'єктів	Збільшення попиту
Офісні приміщення	10 об'єктів	Збільшення попиту
Бізнес-інкубатор	10 об'єктів	Попит на тому ж рівні

Таблиця 10: Правові та інституціональні умови

Встановлені проблеми в сфері регулювання	Високий/ низький негативний вплив	Основний регулюючий орган	Можливість пом'якшення / поліпшення на місцевому рівні (докладно)
Юридична реєстрація підприємців не за місцем розташування	Високий	Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України	Можливість на законодавчому рівні зобов'язати власників підприємств проводити юридичну реєстрацію підприємства та сплачувати податки за фактичним місцем розташування виробництва, а не за місцем розташування головного офісу
Не можливість на місцевому рівні об'єктивно впливати на роботу підприємств в сфері реєстрації реальних обсягів виробництва та залученої найманої праці шляхом перевірок, приписів, колегіальних рейдів	Середній	Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України	З метою виявлення незареєстрованої робочої сили на місцевих підприємствах систематично проводяться рейди та перевірки. За їх результатами складаються протоколи, які лише частково виконуються власниками підприємств. Частина підприємців відмовляється допускати робочу групу на територію підприємств для перевірок

Таблиця 11: Ситуація з кваліфікованою робочою силою

Галузь	Поточна ситуація з кваліфікованою робочою силою	Прогнозована ситуація у майбутньому	Можливі напрямки дій
Мікробізнес (ПП)	Невідповідність попиту пропозиції	Перевищення попиту	Покращення якості пропозицій
Малий бізнес	Невідповідність попиту пропозиції	Перевищення попиту	Налагодження співпраці та партнерства між роботодавцями, центром зайнятості та навчальними закладами, перекваліфікація робочих кадрів
Середній бізнес	Невідповідність попиту пропозиції	Перевищення попиту	Налагодження співпраці та партнерства між роботодавцями, центром зайнятості та навчальними закладами, впровадження новітніх технологій, перекваліфікація робочих кадрів

Таблиця 12: Як місцевість сприймається її мешканцями

Позитивні аспекти, очевидні сильні сторони нашої місцевості на думку мешканців	Ступінь важливості (1-5)	Негативні аспекти, очевидні СЛАБКІ сторони нашої місцевості на думку мешканців	Ступінь важливості (1-5)
Місто, що входить в 10 міст України з найбільшим збереженим культурно-архітектурним фондом	5	Занепад промисловості та зростання соціальної напруги, пов'язаної з цим	3
Вигідне географічне розташування міста	5	Старіння населення, відтік працездатного населення та висококваліфікованих кадрів	4
Наявність вищих та професійно-технічних навчальних закладів	4	Не розвиненість туристичного потенціалу	3
Можливі дії, легкі для втілення			Під керівництвом
Промоція культурно-архітектурної спадщини			ОМС
Популяризація вищих та професійно-технічних навчальних закладів міста			ОМС
Промоція ресурсного потенціалу та інвестиційних можливостей			ОМС